

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (дата звернення: 25.04.2024).

5. Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань: Закон України від 15.05.2003 № 755-IV. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*. 2003. № 31-32, ст. 263. Офіційний веб-сайт Верховної Ради України: URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/755-15#Text> (дата звернення: 25.04.2024).

6. Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Закон України від 08.07.2010 № 2464-VI. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*. 2011. № 2-3, ст. 11. Офіційний веб-сайт Верховної Ради України: URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2464-17#n57> (дата звернення: 25.04.2024).

7. Цивільний кодекс України: Закон, Кодекс від 16.01.2003 № 435-IV. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*. 2003. №№ 40-44, ст. 356. Офіційний веб-сайт Верховної Ради України: URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text> (дата звернення: 25.04.2024)

УДК 346.9(043.2)

Шарко А.М., здобувачка вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Тімуш І.С., д.ю.н., професор

МЕДІАЦІЯ ЯК АЛЬТЕРНАТИВНИЙ СПОСІБ ВИРІШЕННЯ ГОСПОДАРСЬКИХ СПОРІВ

Незважаючи на існуючу практику застосування альтернативних форм врегулювання господарських спорів, процедура медіації та інших альтернативних форм врегулювання та вирішення господарських справ і сьогодні продовжує перебувати на початковому, практично експериментальному ступені розвитку. Поняття медіація широко використовується у зарубіжних країнах. У нашій країні даний інститут набуває розвитку з прийняттям Закону України «Про медіацію» від 16.11.2021 № 1875-IX [1].

Суд, медіація та інші альтернативні способи вирішення спору є доступними інструментами для вирішення бізнес-завдань, пов'язаних із врегулюванням розбіжностей між партнерами. При цьому зазначені способи вирішення спорів можуть застосовуватися як окремо, так і комплексно. Право вибору найкращого способу (способів) вирішення спору, зазвичай, належить учасникам спору і визначається на основі їх економічних, репутаційних, особистих, емоційних інтересів, конкретної ситуації, зокрема і стадії, на якій перебуває суперечка.

Варто сказати, що інститут медіації при вирішенні господарських спорів має свої переваги. Але щодо цього серед науковців існують різні

погляди. На переконання В.В. Резнікової переваги медіації порівняно з іншими способами вирішення господарських спорів полягають у тому, що: медіація – це не публічна процедура вирішення економічних конфліктів, тому вона є найбільш прийнятною для суб'єктів господарювання, які уникають небажаного публічного розголошення як факту наявності, так і подробиць конфлікту, що виник між ними (це особливо важливо в тих випадках, коли сторони господарського спору не бажають піддавати публічному розголосу як наявність конфлікту, його суть, так і кінцевий результат його вирішення); медіація може забезпечити економічно ефективно та швидко позасудове вирішення спорів у господарських справах на засадах урахування потреб сторін, адже строки вирішення економічних конфліктів за допомогою медіації коротші, ніж за судової процедури (винесене рішення на користь однієї зі сторін господарського спору судом може підлягати оскарженню в апеляційному та касаційному порядках, крім того, є ймовірність повернення справи на новий розгляд, що займає чимало часу, а поки відбуватиметься судовий розгляд справи, можуть тривати порушення прав та законних інтересів сторін спору); вартість медіації значно менша, ніж розміри судових витрат, пов'язані зі сплатою судових зборів, оплатою послуг адвокатів тощо» [3, с. 84].

Аналогічну позицію займає і В.В. Медведська, відносячи до прерогатив медіації скорочення часу, необхідного для розгляду спору, зменшення судових витрат, конфіденційний розгляд спору; компромісне рішення для обох сторін; збереження ділових стосунків між сторонами в подальшому.

На думку О.О. Курінного, основними перевагами інституту примирення порівняно із судовим розглядом є:

- 1) активна роль сторін у процесі медіації;
- 2) конфіденційність процесу;
- 3) обмеження часових меж;
- 4) економія коштів;
- 5) можливість повернення до судового розгляду після проведення процесу медіації, якщо сторони так і не дійшли згоди в процесі медіації [3, с. 84-85].

Зауважимо, що медіація – це гнучкий процес, у якому сторони можуть більшою мірою впливати на його хід (процес переговорів і результати контрольовані сторонами). Відповідно, сторони з більшою ймовірністю можуть спрогнозувати результат своїх переговорів, заздалегідь скласти план подальших дій після закінчення медіації, а також вийти з медіації та вибрати інший спосіб вирішення спору.

Відповідно до вище викладеного, вважаємо, що застосування медіації на будь-якій стадії судового розгляду більшою мірою відповідає інтересам учасників господарського процесу, дозволяючи сторонам ефективно

вирішити суперечку на основі взаємної вигоди та компромісу, а також зберегти доброзичливі особисті та ділові відносини у майбутньому.

У медіації сторони є головними учасниками і цей аспект важливий, тому що жодна третя особа, якими б повноваженнями вона не була наділена, не має достатньої інформації, на відміну від учасників спірної ситуації, щоб розглянути її з різних сторін і знайти вигідне для всіх рішення.

Література

1. Про медіацію: Закон України. Відомості Верховної Ради України від 16.11.2021 № 1875-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1875-20#top>.

2. Канарик Ю.С., Костюченко А.М. Медіація як спосіб вирішення господарських спорів. *Держава та регіони*. Серія: Право. № 4 (58). 2017. С. 24-27.

3. Кошова М.С. Переваги застосування інституту медіації при вирішенні господарських спорів в Україні. *Юридичний науковий електронний журнал*. № 5. 2020. С. 83-85.

4. Що таке медіація в бізнесі і в господарському процесі? URL: https://ua.prostopravo.com.ua/prava_biznesu/dogovirni_vidnosini/statti/scho_take_m_e_diatsiya_v_biznesi_i_v_gospodarskomu_protsesi (дата звернення: 05.04.2024).

УДК 346.9(043.2)

Якименко П.П., здобувач вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Нецька Л.С., к.ю.н., доцент

СТАДІЇ ЗАГАЛЬНОГО ПОЗОВНОГО ПРОВАДЖЕННЯ В ГОСПОДАРСЬКОМУ СУДОЧИНСТВІ

Поняття «стадія розгляду справи» у чинному ГПК України не визначається, а лише використовується. Також в Кодексі відсутня систематизація стадій розгляду справи, а згадки про цей термін розкидані по всьому нормативно-правовому акту. Тому варто звернутися до доктринальних визначень цього поняття. Наприклад, за В.В. Резніковою, стадія господарського процесу - це сукупність процесуальних дій, спрямованих на досягнення певної мети у конкретній справі [2, с. 42–43].

Так, В. Щербина та В. Резнікова вказують, що «в межах окремої галузі процесуального права диференціація правового регулювання виявляє себе на рівні окремих стадій процесу, а також етапів процесу та/або процесуальних дій. При цьому характерно, що більш високий рівень поступальної диференціації процесуального регулювання завжди охоплює нижчий. Диференціація правового регулювання на рівні стадій, етапів